

Gina RENOTIÈRE: Autorská kniha – Střet tradice a experimentu (Autorská kniha ze sbírek Muzea umění Olomouc

Posudek školitele

Ginu Renotière jsem blíže poznal při společné práci na výstavě Terry Haass: světlo-čas-prostor v roce 2006 v Muzeu umění Olomouc. Provázel jsem tvůrčí vývoj této francouzsko-české malířky, sochařky, grafičky v přátelských kontaktech od sedmdesátých let minulého století, kdy jsem uspořádal její první výstavu v mnou vedeném Muzeu Bochum „Terry Haass.Licht und Raum. Hommage à Albert Einstein“ (1977), kde pak realizovala v novostavbě muzea 1986 stěny z plexi-skla oddělující muzejní knihovnu od výstavních prostor, a v roce 1997 vydal soupis jejího grafického díla. Kurátorkou její olomoucké výstavy byla mgr.Gina Renotière. Nabídl jsem jí zprostředkování kontaktů k umělkyni a spolupráci na koncepci výstavy i účast na katalogu. Od první chvíle mě zaujalo, s jakou odbornou muzejnickou erudicí a zároveň neobyčejnou citlivostí pracovala s rozsáhlým dílem rozdílného charakteru, malbou, grafikami, kolážemi, sochařskými díly z plexiskla i z oceli. Pro jejich prezentaci byla zapotřebí komplikovaná práce se světlem. Její způsob práce získal obdiv a přízeň umělkyně, která dala bez zábran k dispozici kurátorce veškerou dostupnou dokumentaci, která doplnila vynikající katalog. Její iniciativa, organizační schopnosti a odborné vedení umožnily vznik dokumentárního filmu režisérky Olgy Špátové „Terry z Montmartru“, který byl promítán na výstavě po celou dobu jejího trvání a mimo to i v České televizi. Navíc mgr. Renotière organizovala k výstavě diskuse a komentované prohlídky exposice. Kvalita práce i způsob kontaktu s umělkyní umožnil i akvizici děl Terry Haass pro olomouckou muzejní sbírku. Podobným způsobem mgr.Renotière kurátorsky provázela 2007/8 výstavu „Victor Vasarely – ze sbírek Jánus Pannonius Múzea v Pécsi“(tato výstava byla označena výstavou roku Muzea umění Olomouc) a spolupracovala 2008 na výstavě českého a slovenského umění 1970-1989 ze sbírek Muzea umění v Olomouci. Proč se tak široce zmiňuji o těchto akcích mgr.Giny Renotière? Už její první koncepce doktorské práce zaujala svým pojetím, jež se projevilo na zmíněných akcích, které příkladně odpovídalo smyslu naší akreditace doktorského studia: umění ve veřejném prostoru a umělecký provoz. Předmětem jejího zkoumání je sbírka autorské knihy jako součást kolekce moderní knižní kultury ve sbírkách Muzea umění Olomouc. Mgr.Renotière převzala správu této už založené sbírky zejména na základě svých studií zejména v Paříži a jistě i svých pracovních zkušeností svého pařížského pobytu. Navázala tedy na tento základ sbírky jejím dalším budováním akvizicemi podle vlastní koncepce, která ovšem musela být v souladu s pojetím olomoucké sbírky moderní knižní kultury (tj.sbírka Kniha 20.století a Knihovna O.F.Bablery) a nakonec s celkovou sbírkovou koncepcí olomouckého Muzea umění. Zdůrazňuji tento aspekt proto, že je neméně důležitý vedle teoretického formulování koncepce. Je výsledkem tvůrčího uplatnění vědeckých poznatků v oblasti určené, ale i ohraničené souvislostmi v rámci větší veřejné sbírky. Muzejní pracovník je navíc omezen finanční dotací a sbírka je proto výsledkem i organizačního umu (dnes se rádo mluví o manažerských schopnostech), informovanosti, ale i schopnosti získat akvizice i nad finanční možnosti ústavu cenovými úlevami a dary. To je pochopitelně výsledek dlouhodobé činnosti a budováním kontaktů k umělcům, sběratelům a sponzorům. Proto je i odborně fundovaný soupis sbírky významnou a nezbytnou součástí sbírky, jež jednotlivá díla odborně určuje a historicky zařazuje. Formulaci své koncepce podává doktorandka teoreticky v textu disertační práce, který je zároveň publikován v katalogu provázejícím výstavu sbírky. Pohled do sbírkového

katalogu ukazuje, že sbírka soustřeďuje celé množství vynikajících příkladů domácí, české a slovenské, jakož i světové tvorby. Sbíрка tak přesvědčivě dokládá teoretickou koncepci autorčinu, její vymezení a smysl sbírky ve stavu roku 2009, tedy v procesu vývoje. Tady opět připomínám program, v němž je tato práce podávána: umění ve veřejném prostoru. Z tohoto aspektu je součástí práce, kterou tu hodnotíme, i výstava, veřejná prezentace sbírky. Z mé vlastní dlouholeté muzejní praxe vím, jak je obtížné prezentovat na výstavě knihu, aby byl postižen celý její smysl, aby byla zdůrazněna její specifičnost, funkce i možnosti – a zároveň byla zachována její neporušenost jako muzejního sbírkového předmětu. Mgr. Renotière uspořádala sbírku prostorově i barevně přehledně a s obsahovou logikou. Vynikající nápad je stůl s knihami, v nichž divák může listovat i číst. Objevná je i prezentace „tajné“, nepřístupné části Knížákovy betonové knihy. Originální nápad jem i modrý kontejner s kritickým pohledem na současný stav vývoje knihy i jeho další průběh, její další osud i našeho postoje k ní.

Za kladný přínos práce mgr. Renotière považuji její nahlížení na pojem autorské knihy otevřeně z více úhlů. Tím otvírá možnost diskuze, a tím i upřesňování a vymezení pojmu. Proto prezentuje jako součást své doktorské práce i sympozium mezinárodních odborníků, které zorganizovala k zahájení výstavy, v níž řídila diskusi i do ní zasahovala. Toto setkání chápe jako první ročník takových sympozií, v nichž bude možno prohloubit řadu zásadních i dílčích problémů formových i historických. Důležité je, že tyto diskuze budou vedeny nad konkrétními díly. Sborníky těchto sympozií rozšíří literaturu o tématu. Autorka přiložila video záznam o výstavě i sympoziu k teoretickému spisu. Tím chtěla zdůraznit, že výstavu i sympozium považuje za nedílnou součást práce. Exposice knih 20. století na olomoucké výstavě v bezprostřední blízkosti autorčiny výstavy autorské knihy ukazuje zřetelně její klady a přednosti, hodnoty a tvůrčí fantazii. Exposici knih 20. století považuji za nezdařilou a svým způsobem absurdní: výstava nese název „listování“, tyto knihy jsou „zašvajsovány“ a prezentovány tak, že je možné vidět jen obálku a listování si ani nelze představit.

Jistě by bylo možno k tématu lecos doplnit. Otázkou je, zda by to rozsah práce dovolil třeba připojit charakteristiky autorských celků. Hodnotím disertaci mgr. Giny Renotière jako zdařilý příklad prezentace speciální muzejní sbírky a osobitého odborného pohledu na problematiku umění ve veřejném prostoru a uměleckého provozu.

Doc. PhDr. Petr Spielmann, Dr. h. c.

Petr Spielmann, 25.09.2009